

OBEC

VÍGĽAŠSKÁ HUTA KALINKA

Vo V.H.Kalinke dňa 30.10.2017

Slovenská agentúra životného prostredia
Sekcia environmentalistiky a riadenia projektov
Sekretariát pre Program obnovy dediny
Tajovského 28
975 90 Banská Bystrica

Vec:

Revitalizácia historických zvoníček – Záverečná správa o priebehu realizácie projektu

Projekt **Revitalizácia historických zvoníček** zahŕňal rekonštrukciu dvoch zvoníček, označených ako SO 01 – Zvonička pri cintoríne a SO 02 – Zvonička v krajine.

SO 01 – Zvonička pri cintoríne:

Drevená zvonička bola poškodená vplyvom podmočenia a naplavenia zeminy k spodným konštrukčným hranolom, ktoré následne prehnili a narušili statiku zvoničky. Podľa pôvodného zámeru mala byť horná časť zvoničky bude nadvihnutá technikou, v mieste čapovania mala byť oddelená od spodnej časti a zložená na voľný terén. Tento postup nebolo možné zrealizovať, nakoľko v rámci prác bol tesárom stav zvoničky zhodnotený ako kritický. V miestach spojov nebolo možné oddeliť bez poškodenia hornú časť od spodnej, nakoľko tieto boli spájané čapovaním a istené kovanými klincami, ktoré v dubovej konštrukcii vytvorili nerozoberateľné spoje. Pri skladaní zvonu bolo zistené, že zvonička bola postavená v roku 1868, pričom konštrukcia bola vplyvom počasia prehnutá a napadnutá drevokazným hmyzom aj vo vežičkovej časti a teda pre rekonštrukciu nepoužiteľná.

V rámci revitalizačných prác bol terén pod zvoničku a v bezprostrednom okolí zrovnaný a bol vybudovaný oporný múr na zabezpečenie stability svahu nad zvoničkou. Pod zvoničku boli vykopané základové pásy podľa pôdorysu zvoničky. Základové pásy boli zabetónované betónovou zmesou, do ktorej boli uložené DT tvárnice tvoriace stavebný priestor zvoničky. Základy boli následne natreté lepenkovým náterom a opatrené úzkymi pásmi ipy na odizolovanie drevenej konštrukcie tak, aby svojim vzhlľadom nepôsobili rušivo na celkový vzhlľad stavby. Do obvodového

základového múrika boli pomocou závitových tyčí ukotvené základové trámy zvoničky, na ktorých pokračuje celodrevená dubová konštrukcia podľa pôvodnej stavby a v rovnakých dimenziách. Spoje jednotlivých tráv boli vytvorené čapovaním a istené tesárskym spojovacím materiálom, hlavne originálnymi šroubami na namáhané spoje. Konštrukcia bola ošetrená priesvitným náterom proti drevokaznému hmyzu a hubám. Ako strešná krytina striedky zvoničky bol použitý plastový šindel čiernej farby v imitácii dreveného šindľa. Na vežičku bol umiestnený nový hliníkový kríž. Pôvodná konštrukcia osadenia zvona bola mierne poškodená, a preto bola vyrobená nová oceľová konštrukcia na upevnenie čapov a ošetrená farbou. Farbou boli taktiež ošetrené oceľové úchyty zvona o drevenú časť. Pôvodná drevená časť nad samotným zvonom bola očistená tak, aby pôvodný rok stavby 1868 ostal viditeľný a celá drevená časť bola natretá prípravkom proti drevokaznému hmyzu a hubám. Následne bol zvon upevnený do vežičky do nových oceľových púzdiar, ktoré znižujú trenie a predlžujú životnosť osadenia zvona. Na spodnú časť zvoničky boli upevnené smrekové dosky, ošetrené náterom na drevo, farebne prispôbeným pôvodnému vzhľadu zvoničky. Na dvere boli použité ozdobné pánty.

Pre jednoduchší prístup k vstupným dverám boli vybudovaných štyri stupne, istené proti zosuvu betónovými obrubníkmi. Zo spodnej časti zvoničky bola osadená drevená lavička. V pravej časti pri opornom múriku bol osadený drevený smerovník, na ktorom sú upevnené smerové tabule k ostatným zvoničkám v okolí. Bezprostredné okolie zvoničky dotvára kamenná dlažba. Pri betónovom múriku bola nasadená papraď a brečtan, ktorý po rozraste prekryje oporný múrik a bude tvoriť zelenú stenu oddeľujúcu zvoničku od okolitého prostredia.

SO 02 – Zvonička v krajine (lokality Mišúrovci):

Jedná sa o kamennú murovanú zvoničku v tesnej blízkosti mohutného smreka. Pred samotnou rekonštrukciou zvoničky boli opílené konáre smreka, ktoré zasahovali do strechy zvoničky a taktiež boli odstránené náletové dreviny (baza, lieska), rastúce bezprostredne pri múroch zvoničky. Škary medzi kameňmi boli spevnené škárovacou maltou, spolu s doplnením chýbajúcich kameňov v múroch z bezprostredného okolia zvoničky. Bola odstránená pôvodná strešná krytina z poškodených a schátralých škridlí. Po odstránení krytiny bolo zistené, že niektoré krokvičky sú prehnité vplyvom zatekania dažďovej vody. Tieto boli vymenené za nové a taktiež latovanie pod strešnou krytinou bolo nahradené novými latami. Celá konštrukcia bola ošetrená náterom proti drevokaznému hmyzu a hubám. Na vežičke bol osadený nový hliníkový kríž. Ako nová strešná krytina bol použitý plastový šindel čiernej farby v imitácii dreveného šindľa. Pred vchodom do zvoničky a z bočnej strany zvoničky sa vytvoril kamenný priestor (podstienky) a nakoľko sa zvonička nachádza na turistickej a cykloturistickej trase, bola z bočnej strany zvoničky pod

smrekom osadená guľatina ako stojan na bycikle. Z bočnej strany zvoničkou bola osadená drevená lavička a drevený smerovník tak, ako pri zvoničke SO 01. V zadnej časti bol umiestnený odpadkový kôš a z dôvodu nepriaznivých poveternostných podmienok bola informačná tabuľa umiestnená vo vnútri zvoničky.

Na obidve zvoničky bola vyrobená a umiestnená informačná tabuľa s logom POD a logom Environmentálneho fondu v zmysle dotačnej zmluvy.

Ing. Jozef Tuček
starosta obce